

TORONTAI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obilityeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

Elintézettnek tekinthető a trieszti és zágrebi incidens.

Beograd, nov. 12.

Ninesitynek a szkupstinában elhangzott beszéde után a politikai körökben elintézettnek tekintik a trieszti, zágrebi és spliti eseményeket.

Antonievit romai követünk tegnap felkereste Mussolini olasz miniszterelnököt és kormánya nevében sajnálkozását fejezte ki az események fölött, egyuttal közölte,

hogy az SHS kormány nemesak a tüntetés büntéseit fogja megfenyíteni, hanem a közigazgatási szervezetek azon egyéneit is szuszpendálja, akik nem voltak elég erélyesek a tüntetések megakadályozására.

Az incidens fnaléja különben az, hogy a zágrebi és ljubljanaí egyetemi ifjuság három napi sztrájkot rendezett tüntetesképpen azért, mert a zágrebi rendórség néhány egyetemi hallgatót letartóztatott.

A beogradí egyetemi ifjuság különben tegnap ugyanesak esatlakozott ehhez a mozgalomhoz és három napi sztrájkot tart.

Borderó beogradí olasz követ ma délelött megjelenik a külügyminisztériumban és az affér befejezése képpen azt fogja követelni, hogy Perovity spliti főispán fejezze ki sajnálatát a Splitben előfordult demonstrációk miatt a spliti olasz konzulnak.

Nyugdíjazták a zágrebi főispánt.

Beograd, nov. 12.

A zágrebi főispánnak, dr. Krescicsnek a nyugdíjaztatásáról szóló ukázt a király már aláírta. Krescicst az új főispán kinevezéséig a legidősebb megyei hivatalnok helyettesíti és az látja is el a főispáni teendőket.

Tanulmányozza a minisztertanács az adóegységesítésről szóló törvényjavaslatot.

Beograd, nov. 12.

A minisztertanács tegnap este ülést tartott, amelyen Vukicsévity közoktatásügyi miniszter referált közoktatásügyi politikájáról. Egyuttal bejelentette, hogy a parlament mai ülésén felelni fog Demetrovity Juraj azon interpellációjára, amelyet azért intézett a közoktatásügyi miniszterhez, mert Horvátország egyes iskoláiban több osztályt bezártak.

Sztojadinovity pénzügyminiszter osztotta szét ezután tanulmányozásra a miniszterek között a közvetlen adók egységesítéséről szóló törvényjavaslatát.

Minthogy a közoktatásügyi politikáról szóló vita igen sokáig húzódtott el a minisztertanácsban, Radójevity Ante közlekedési miniszter referátuma a hajószindikátus ügyének likvidálásáról elmaradt.

Radics támadja Olaszországot.

Beograd, nov. 12.

Politikai körökben sokat és élénken foglalkoznak Radics Szeptán két utolsó cikkével, amely a Domiban jelent meg.

Az első cikkében hevesen támadja Perovity spliti főispánt és azzal vádolja, hogy üldözi a horvát parasztpártot és annak működése elé minduntalan akadályokat gördít.

Másik cikke sokkal nagyobb és

kinos feltűnést keltett kormányparti körökben. Radics Szeptán heves támadást intéz ebben a hivatalos Olaszország ellen a trieszti eseményekből kifolyólag. Radikális körökben megdöbbenve vettek tudomást erről a kinos helyzetről, amely súlyos sérelmet ejtett a két párt fennálló jó viszonyán. Remélik azonban, hogy a viszony valahogy korrigálható lesz.

Lemondott a közoktatásügyi miniszter.

Beograd, nov. 12.

A ma délelött legfontosabb politikai eseménye, hogy Vukicsévity Velya közoktatásügyi miniszter délelött tíz órakor beadta lemondását. Pasity egyelőre nem fogadta el

a lemondást, de biztosra veszik, hogy el fogja fogadni.

Vukicsévity lemondására az adott okot, hogy a tegnapi közoktatásügyi referátumát a minisztertanácsban nem fogadták kedvezően.

Felmentették a Matteoti gyilkosság vádlottait.

Róma, nov. 12.

A bíróság ma kezdette meg a Matteoti-pör tárgyalását.

Rossi, Filipelli és Marinelli fas-

cista vezetőférfiakat, akiket a gyilkossággal vádoltak, a bíróság a vádalól fölmentette és azonnal szabaddalra is helyezte.

Painlevé teljesen balra irányzódik.

Páris, nov. 12.

Painlevé hozzájárult a baloldali pártok azon kívánságához, hogy változtat pénzügyi javaslatán. Holnap megvizsgálják a szocialisták

Painlevé pénzügyi javaslatait és ha megfelelőnek tartják őket, úgy támogatni fogják a Painlevé-kormányt.

A független demokrata-klub ülése.

Beograd, nov. 12.

A független demokrata-klub tegnap ülést tartott, amelyen foglalkoztak a Szubotity és Timotievity közötti afférrel is, amelynek során ugyanis a házelnök Pribicsévityet írásbeli megintésre ítélte. A klub elhatározta, hogy mindaddig passzív lesz, míg elégtételt nem kapnak.

Ezután Bozovity Gligorie képviselő ismertette azt az interpellációját, amelyet a belügyminiszterhez intézett a községi választások minél hamarabbi kiírása miatt. Hir szerint a kormány elvileg már elhatározta, hogy a községi választásokat legközelebb kiírja.

Elhatározták végül a tegnapi ülésen, hogy a független demokrata ifjuság zágrebi nagygyűlésére a párt részéről hivatalos kiküldöttként delegálják dr. Krizogonot és dr. Sztanojevity Sztanojét.

Kormánykrízis Hollandiában.

Hága, nov. 12.

A második kamarai szavazásnál 52 szavazattal 42 ellenében elhatározták, hogy Hollandia vatikáni követségét megszüntetik.

A kamara határozata miatt négy katolikus miniszter lemondott és így emiatt kormánykrízis van.

Demokrata kerületi konferencia
Pancsevón. Pancsevóról jelentik: A demokrata-párt délbánsági szervezetei november 14-én Pancsevón kerületi konferenciát tartanak, amelyen résztvesz Mihajlovity Ljuba délbánsági demokrata-párti országgyűlési képviselő is.

Családi dráma. Budapestről jelentik, hogy tegnap este Jakabházy Lászlóné, aki urától elváltan él családi viszálykodásból kifolyólag, az urát három revolverlövessel lelőtte. Jakabházy állapota nagyon súlyos.

TŐZSDE

November 12.

Zürich. Berlin 123 56 1/4. Budapest 72 70, Newyork 5187 1/2, Milánó 2061, Prága 1537 1/2, Wien 73 00, Varsó 84 1/2, Szófia 375, Bukarest 242 1/2, Beograd 920, London 2514 3/4, Páris 2054 1/2.

Budapest. Buza 352 1/2, rozs 222 1/2, takarmányárpa 250, sörárpa 840, köles 200, zab 250, tengeri (rég) 275, (új) 165, korpa 162.

Relity Julka uri módon akart élni.

Beeskerek, nov. 12.

Rövid megszakításokkal, tegnap délelőtt kilenc órától délután kettőig tárgyalta a beeskereki törvényszék büntető tanácsa Relity Julia bűnügyét. Tizenkét tanút hallgattak ki, akik közül többnek vallomása a vád szempontjából igen értékesnek tűnik. A védelem néhány tanuja sem hagyható figyelmen kívül, főleg azért mert némi ellenmondást tartalmaznak egyes tanuk vallomásával szemben. Különösen két tanúnál volt szembeálló az eltérő vallomás, mert míg az egyiknek kijelentése szerint jó viszonyban éltek egymással a férj és feleség, addig a másik tanu véleménye úgy szölt, hogy állandó civakodásban teltek el napjaik.

A végrendelet nagy szerepet játszik a bűnyelvben. A tanuk kijelentése szerint, Milivojjal halálos ágyán végrendeletet vettek fel, amelyben az egész vagyont mostohaanyjára hagyta. Néhány tanu kijelentése szerint, hallották és tudják, hogy az elhalt olyan súlyos állapotban volt már a végrendelet felvételénél, hogy alig tudta a nevét aláírni.

Érdekes körülmény az is, hogy a betegszobából a mostoha mindannyiszor kitudszkolt a látogatókat. Nem akarta, hogy a kártyáiba nézhessen valaki. A Milivojnak terhes az érdeklődés — magyarázta.

Relity Julka uri módot akar.

A szőnyeg is nagy szerepet játszik. A szegény szürszabó felesége tizennégyezer dinárért szőnyeget vásárolt. Ez is egyik etappéja volt annak a fényűző életmódnak, amelyet az asszony igyekezett folytatni. A kisiparos életkörülményei között, a gyárosné primaadonna szerepére vágyott az asszony. Az első divatszalonokban rendelte ruháit, kalapjait és cselédet tartott. Nem mosogatóleányt, vagy mindenest, hanem felnőtt cselédleányt.

Kétségtelen, hogy élni vágyó és szerető asszony volt. Keglovity halála után röviddel vadházasságra lépett Relity Nikolával, akinek később törvényes felesége is lett, annak elhalálása után pedig egy novibeceji vendéglőssel kívánt megesküdni. Gyakran utazott ki Novibecejre és Szuboticára látogatónak és néha magával vitte Milivojt is. A házasság egyrésztől érdeklődésnek tűnik, mert hisz Relity Julkát jó partinak ismerték. Hogy ura életében szeretője lett volna, arról a tanuk nem tudnak. Ilyen céllal senki sem járt a hához.

Relityék portája vendéglátó ház volt. Szívesen vették a látogatókat. Julia asszony bizonyára sohasem hitte volna, hogy ennyi vendég előtt lesz kénytelen „intim” dolgait elmesélni.

A hálás közönségről külön kell megemlékezni. Négyszázan vannak és reggel kilenc órára pontosan ott ülnek a látogatók részére fenntartott helyeken. A hallgatóság főleg a nők sorából kerül ki. Urileányok és uriaszonyok. Feszült figyelemmel kísérik a tárgyalást. Még azok is, akik nem bírják az államnyelvet, imitálják az érdeklődést.

Felvonulnak az újabb tanuk.

Kilenc óra után néhány perccel Bunity Ivó tanácselnök megnyitotta a főtárgyalást. A beidéztet tanuk közül Jovanovity Mladen, Muzsljakovity Budinka, Barjaktorovity Brankó és Balnozsán Ljubomir távolmaradtak. A szokásos figyelmeztetések után, hogy a tanuk a való igazat vallják, a tanácselnök felszólította őket, hogy dr. Góts Endre orvos tanu kivételével hagyják el a tárgyalótermet.

Osztovity Zlatko védő dr. Góts Endre kihallgatását megelőzően több előterjesztést tett. Így többek között kérte a vádlott hozzátartozóinak kizárását a tárgyalóteremből, mert, ugymond, könnyen szükség lehet újbóli kihallgatásukra. Kérte ezenkívül Milin Olga és Grozdánov Persza földmivesasszonyok kihallgatását, akik mint tejesasszonyok napról-napra odajártak Relityékhez és így tudni fogják, milyen viszonyban éltek egymással a házastársak. Hasonlóképpen kérte Deutsch Áronnak, a Grünbaum-cég vezetőjének kihallgatását, aki élénken emlékszik arra, hogy a vádlott férjével együtt vásárolta a szőnyeget, amelynek ára nem tizennégyezer, hanem mindössze két-háromezer dinár volt. Ugyszintén emellett tanuskodhat Nagy Gyula is, a cég alkalmazottja, aki a szőnyeget hazavitte. Végül kérte Zseberán Bogolyub kihallgatását arra vonatkozólag, hogy Relityné, Milivoj betegsége idején, milyen kijelentéseket tett a fiu állapotáról.

Az ügyész a védő valamennyi előterjesztését ellenezte.

A bíróság határozathozatalra vonult vissza és hosszú tanácskozás után úgy döntött, hogy Szobesák János és Nesztorov Próka kihallgatásának helyt ad, akiknek beidézését tegnap kérte a védelem, ugyszintén elrendelte a Dungyerszki-szőnyeggyár üzleti könyveinek megvizsgálását, annak megállapítása végett, hogy Relityék tényleg vásárolták-e szőnyeget és milyen értékben.

Bunity elnök ezután áttért dr. Góts Endre orvos kihallgatására. Elmondotta, hogy Milivojhoz hívták, akit súlyos betegnek talált. Kemény széke volt, az ágy mellett mosdótálal látott, amelyben kihányt ételmaradékok voltak. Figyelmeztette az asszonyt, hogy őrizze meg a mosdótál maradékát, mert másnap meg akarja vizsgálni. Az első pillanattól kezdve meggyőződött arról, hogy súlyos és komplikált betegséggel áll szemben és ezért csak injekciót adott a fájdalmak enyhítésére és a betegség megállapítását másnapra hagyta, amikor vérvizsgálatot akart venni. Távozás előtt megjegyezte, hogy másnap újra eljön és részletesen megvizsgálja a beteg állapotát.

Másnap reggel egy asszony jött a rendelőbe — folytatta a tanu — és közölte velem, hogy nem kell eljőnnöm, mert a beteg sokkal jobban van. Kijelentettem, hogy ezt lehetetlennek tartom, mert állapota olyan súlyos volt, hogy gyors gyógyulás kizártnak látszott. Megjegyeztem, hogy valószínűleg az injekciótól érzi magát jobban. Ellenvetésemre az asszony megjegyezte, hogy nem kell elmennem a beteg-

hez. Néhány nappal később halottam, hogy páciensem meghalt.

Szembesítésnél a vádlott megjegyezte, hogy a fia üzenetetett dr. Gótsnak és mondogta, hogy jobban érzi magát.

Vádlott: Nem emlékszem arra, hogy azt mondogta volna, őrizzem meg a kihányt ételmaradékokat. Nem is érthettem különben, mert az orvos magyarul beszélt a flam-mal.

Tanu: Szerbül beszéltem.

Vádlott: Szerbül kezdte, de mivel nem tudta magát kifejezni, áttért a magyar nyelvre.

A tanu mindvégig megmaradt állításai mellett és újlag kijelentette, hogy szerbül érintkezett a beteggel. A vizsgálatnál jelen volt a vádlotton kívül két nő is. Góts Endre dr.-t megeskették vallomására.

Hogy készült a végrendelet?

Utána dr. Mijajev Luka ügyvédet hallgatták ki, aki annak idején végrendeletet vett fel Relity Milivojjal. A tanu elmondotta, hogy az elhalt rokonai felkeresték és megkérték, hogy jöjjön el Relity Milivojhoz. Amikor a beteg lakásába ért bemutatkozott, majd tintát kért Relitynéől és megírta a végrendelet szokásos kezdő szakaszait, amikor ahhoz a részhez ért, amelyben a vagyoni helyzetet ismerteti és a végrendelező kívánságát közli, megkérte a jelen volt rokonokat, hogy hagyják el a szobát. A fiatalember kijelentette, hogy vagyonának egyedüli örökösége mostohaanyját teszi meg. Amikor aláírásra került a sor, kiderült, hogy a végrendelező olyan elgyengült már, hogy a tollat sem tudta kezébe fogni.

Szembesítésnél a vádlott kijelentette, nem tudta Mijajevről, hogy ügyvéd. Abban a hitben volt, hogy orvos.

Elnök: Nem találta furesának, hogy egy orvos tintát kérjen?

Vádlott: ??

Elnök: Nem találta furesának, hogy Milivoj ujjá tintás volt?

Vádlott: Csak később, a halál beállta után vettem észre.

Harmadiknak Kirtyanszki Ljubomir városi főszámvevő, volt árva-anya vallomását vették jegyzőkönyvbe. Elmondotta, hogy 1923 december másodikán megjelent az árvaszéken Relity Nikoláné. Relity Milivoj és gyámja, Relity Áron. Az asszony fizetési haladékat kért, mert, ugymond, hatvanezer dinár künnlevősége van és az örökséget ilyenformán csak akkor fizetheti ki, amikor a kölesönbe adott összeget megkapja. Egy hónapi halasztásban egyeztek meg, melynek idejére Relityné kamatot fizet. Az asszony izgatott volt és sirt, mert a haladéka a gyám és a mostohaafia vonakodott beleegyezni. A vádlott beszéd közben megjegyezte: „Ez a köszönet Milivoj, amiért annyi ideje eltartottalak”. Mászt nem mondogt. Nem emlékszik arra, hogy azt a kijelentést tette volna, hogy ezentul más-kép fog vele banni.

Megesketése után Cvejity Hermi-nát hallgatták ki, aki az elhaltakkal rokonságban áll.

Tanu: Sokat jártam Relityékhez, majdnem minden hónapban megfordultam lakásukban. Gyakran ve-

szekedtek, másnapra azonban kibékültek. Nem tudom határozottan állítani, hogy állandóan rossz viszonyban éltek, bár kétségtelen, hogy férje, költséges életmódja miatt, gyakran szemrehányásokkal illette.

Elnök: Ki hívatta a beteghez dr. Góts Endre orvost?

Tanu: Milivoj kérte Gótsot. Amikor ajánlkoztam, hogy elhívom, az asszony magára vállalta a kivánság teljesítését. Később hallottam, hogy az orvos ott járt. Relityné mondogta: „mit szól hozzá, Góts vérvizsgálatot akar venni. Ezt nem engedem meg. Egészséges fiatalembernek csak nem lesz rossz a vére.” Meg akartam kérdezni a betegtől, hogy miért rendelte le az orvost, Relityné azonban a betegágy közelébe sem engedett és kijelentette, hogy az ő kivánságára üzentettek Gótsnak, hogy ne fáradjon el hozzájuk.

Relityné mondogta azt is, hogy ügyvédért küldött, mert végrendeletet akar Milivojjal felvettetni.

Izgalmas szembesítés következett azután, amelynek során mindkét fél megmaradt eredeti kijelentései mellett. A vádlott kijelentette, hogy az ügyvédért Milivoj küldetett el.

Negyed órai szünet után folytatták a tanuk kihallgatását.

Sztojkov Ljubica esentai földmivesasszony a következő tanu. Egy izben látogatónak ment Relityékhez és az asszonyt találta odahaza.

Tanu: Hol van a Milivoj — kérdeztem.

Relityné bosszusan felelt: Hol van, hát hol lenne, az iskolában.

Bosszankodását látva, mentegtettem látogatásomat és megjegyeztem, hogy miért civakodnak, miért nem élnek jobb egyetértésben.

Rövid ott tartózkodás után elmentem Relityéktől és délben a kereskedelmi iskola elé álltam s megvártam a fiut.

Milivojnak szemrehányást tettem, hogy miért civakodik anyjával. Miért nem enged, ha mostohája ingerült. Tisztelje és beszélje, mintha édesanyja volna. Erre elmondotta, hogy egyizben mostohája szódával elkészített salátát adott ebédre. Megjegyeztem, hogy tévedésből is lehetett, mert én is egyszer főzés közben eleseréltem a kristálycukrot a sóval.

Tanu (folytatja): Milivoj megbetegedéséről értesítettek. Elhalálozását azonban csak később tudtam meg, hogy kitől, arra már nem emlékszem.

Osztovity védő szerint, a tanu rossz viszonyban élt a vádlottal és ezért kéri, hogy vallomására ne rendeljék el a megesketést.

A védő és ügyész afférja.

Makszimovity ügyész kifogásolta a védő ellenvetéseit és megjegyezte, hogy tulságosan sürün él a védelem azon jogával, hogy érdekeltséget illetve részrehajlást tételezzen fel a tanukban.

Osztovity védő élesen kifakadt az ügyész támadása miatt, mire Makszimovity ügyész megragadta az asztalán fekvő törvénykönyveket és el akarta hagyni az üléstermet.

Bunity tanácselnök rendreutastotta a védőt, mire az ügyész újra elfoglalta a helyét.

Barjaktorovity Ruzsa a következő tanu, a vádlott testvére, aki törvényadta jogával élve, megtagadta a vallomástételt.

Krach Sámuel, a Dungyerszki-

szőnyeggyár könyvelőjét hallgatták ki ezután, aki könyvekkel kimutatta, hogy Relityék két ezer dinárért vásároltak szőnyeget. Az ügyész kérdéseire megjegyezte, hogy lehetségesnek tartja, hogy Beogradban vásárolt szoknyaszöveteket és ennek árát fizette ki tizennégyezer dinárral a helybeli fiókban.

Lapzártakor a tárgyalás még folyt.

HIRES

— nov. 12.

Kinevezés. A közoktatásügyi minisztérium Vujaskovity Sztanka elemi iskolai tanítónőt a pancsevói leánypolgári iskolához ideiglenes tanerőnek nevezte ki.

* Halló Amerika!

A „Szeneslegény — szenesleány” című operette és a „Vasárnap este tizkor” című életrajzi előadása folyó hó 18-án és 19-én, szerdán és csütörtökön 8 és fél órai kezdettel lesz a „Balkán Bioszkop”-ban. Jegyek egyenlőre kaphatók 30, 25, 20, 15 és 10 dináros arban.

* Miss Arison.

Csupa szerelemből. Vrsacról jelentik: Hétfőről-keddre hajló éjjel Atymov Joca vrsaci magántisztviselő összeveszett a vele vadházasságban élő Davidenko Zóra nevű orosz menekült asszonnyal. A veszekedés hevében kirántotta zsebkését és vadházastársát több helyen megszurta. Az eljárás megindult ellene.

Pénteken és szombaton a Balkán Bioszkopban PÁRIS!

Ma minden ut Párisba vezet! Párisba a jegyek már kaphatók!

Az igazi nagy párisi film, mely nem tévesztendő össze más hasonló névű, de nem hasonló értékű filmmel!! Ez az igazi Páris, melyben benne van Páris pompája, öröme, Páris aranyos és aranyos könyvelője, Páris lelke és könnyes romantikája! Ez a film nemcsak Páris utcáit, a boulevardokat, az Eiffel-tornyot mutatja be. Látjuk az igazi és nem az átutazók Párisát. Páris lelkét mutatja ez a film. Látjuk a dolgozó Páris, gyáraival és munkásnegyedeivel. A szórakozó Páris tündöklő színházaival, mulatóival és mindent, ami érdekli a Páris megismerni vágyót, egy gyönyörű, romantikus történet keretében. A film fontos részét egy revüszínházban, a Casino de Parisban vették fel az eredeti, párisi fényes revü keretében, a bárjeleneteket a Chateau de Caucasiensben és a Liberté-ban. A legnagyobb meglepetést azonban Dolly Davis hozza, ki ezzel a szerepével a legnagyobb művésznők sorába emelkedett. Aki eddig nem ismerte Páris, ebből a filmből megismeri és megszereti, aki pedig szerette, csak még jobban rajong érte.

Paris a szépség és szerelem városa!

Pénteken és szombaton a Balkán Bioszkopban PÁRIS!

Országos vásárok a Vajdaságban. Debéljácán november 13., 14. és 15., Szentán 15. és 16., Beeskereken 20., 21. és 22., Horgoson 22-én országos vásárt tartanak.

* Halló Amerika!

Két asszonyt halálra késett egy részeg ember.

Beeskerek, nov. 12.

Borzalmas vérengzés színhelye volt az éjszaka folyamán a Bikes-negyed egy elhagyatott háza, ahol egy férfi állati kegyetlenséggel halálra késett részegségében két asszonyt.

Radicsev Náta 77 éves asszony leányával, Mácával együtt lakott Bikesben egy házban és a ház egyik szobáját Gyurity Boskónak adták albérlésre. Gyurity meglehetősen rendetlen fizető volt, úgy hogy állandó civódás volt közte és a háztulajdonos között a lakbér miatt.

Tegnap késő este részegen jött haza Gyurity és bement házigazdához Ismét szóváltás volt köztük a nazbér miatt és erre a megdühödött ember hirtelen kést rántott és a két védtelen asszonyt össze-vissza szurkálta, majd állati kegyetlenséggel egy előkerített fadoronggal ütlegelni kezdte a két nőt.

Akasztott a keskenyvágyú.

Wagner Jenő galíciai származású esernyőjavító már évek óta vadházasságban él Gasmann Mária rudolfsnádi illetőségű asszonnyal, aki az esernyőjavítás munkájában is hű segítőtársa. Az esős idő beköszöntésével felvirult az esernyőjavítás ipara is és a jó konjunkturát derékasan kihasználták Wagnerék. A szomszédos falvakat járták végig és javították az üzembehelyezett kopott esernyőket és munka után ugyancsak kettesben beültek az első kocsmába és amugy igazából megitták a jól végzett kötelesség tudatában az áldomást. Este meglehetősen virágos jókedvben mentek a kleki Bundi-féle téglagyár közelében lévő lakásuk felé. Elöl bizonytalan léptekkel a férj haladt, mögötte pedig az asszony hasonló határozatlansággal mérve az utat. Az asszony nyakában a szerszámláda lógott s talán ez a magyarázata, hogy némileg elmaradt a férje mögött. Wagner valahogy elérte az utolsó kunyhót, amelyben az idő zordsága elől meghuzódszkodtak, lefeküdt és nyugodtan végig aludta az éjszakát. Reggelre kelve, meglepetve vette észre, hogy a feleségének nyoma veszett. Keresésére indult és rövidesen meg is találta a vasúti sínek mentén holtan. Jelentésére a kleki elöljáróság értesítette a beeskereki rendőrséget, ahonnan dr. Sztajity Jován főorvos, Dimitrije-vity Neven rendőrkapitány és Jankovity Mita detektívvel szállott ki a helyszínre. Megállapítást nyert, hogy Gasmann Mária halálát fulladás okozta, amely úgy következhetett be, hogy a keskenyvágyú vonat mozdonya elkapta a nyakára akasztott szerszámtáskát, melynek szíja így valószínűleg felakasztotta.

* Mary Philbin ma az Orientben!

Adomány. Dr. Pesity Áronné elhalálása alkalmából koszorúmegváltás címén a Vági-család 100 dinárt a szerb nőegyletnek, 100 dinárt pedig a katolikus árvaháznak adott lapunk után.

Az öreg asszonyon oly retentő haszsurást ejtett Gyurity, hogy belső részei kifordultak a hasüregből, azonkívül még tíz szurás van a testen. A fiatalasszony sem járt jobban, mert azon tizenöt súlyos seb van, közte egy nehéz tüdőszurás. Hogy milyen baromi kegyetlenséggel ment neki féktelen dühében a két szerencsétlen asszonynak Gyurity, a legjobban bizonyítja, hogy Radicsev Maca mindkét karja el van törve, sőt a bal alsó- és felsőkarját törte el.

A borzalmas tett után Gyurity Boskó bement a szobájába és mintha semmisen történt volna, nyugodtan lefeküdt aludni. Az ágyából emelte ki Zseberán Szvetozár ügyeletes rendőrtisztviselő, aki a gyilkos késeles színhelyén megjelent és kihallgatta Gyurity Boskót.

A két asszonyt kiszállították a kórházba, ahol mindkettő haldoklik.

Katonai melléklet az utlevelekhez.

A kerületi katonai parancsnokság értesítette a hatóságokat, hogy a hadügyminiszter rendelete értelmében a jövőben nem adnak többé bizonylatot a teljesített katonai szolgáltról. Az erről szóló bizonylatokat a polgári hatóságok (városi katonai ügyosztályok) fogják kiadni.

Uj rendszer a telefonelőfizetés körül. A beeskereki postafőnökséghez 24349—925. szám alatt rendelet érkezett, amely a telefonszabályzat 12. pontjának megváltoztatását közli. Az új rendszer szerint, az előfizetési díjakat a jövőben a félévek megkezdése előtt kell befizetni, ellentétben a mostani szokásokkal, amikor minden év január elseje és tizenötödike, valamint július elseje és tizenötödike közötti időben szolgáltatják be hat hónapra előre az előfizetési árat. A jövőben a félévi előfizetés befizetése december tizenötödike és január elseje, valamint június tizenötödike és július elseje közötti időben történik. Azoknak telefonját, akik január, illetve július elsejéig nem fizették meg az előfizetést, kikapcsolják a hálózathoz, de telefonjukat még nem szerelik le. Ha a fél január elseje és tizenötödike, vagy július elseje és tizenötödike közötti időben pótlólag beszolgáltatja az előfizetést, újra használhatja telefonját, de a késedelmekéért száz dinárt számítanak fel. Aki az újabb határidő (január 15. és július 15.) lejártáig sem egyenlíti ki az esedékessé vált előfizetési díját, abban az esetben is, ha a telefon leszerelése még nem történt meg, a szerelés költségeit viseli, a mely egy telefontól kétezer dinárt jelent. A rendelet indokolása kifejti, hogy a régebbi rendszer megváltoztatására azért volt szükség, mert sokan nem jelentették be idejében, hogy kilépnek az előfizetők sorából és így az államkincstár, a bejelentés és az előfizetés lejártáig közötti idő telefonhasználati díjáért, számtalanszor perelni volt kénytelen.

* Eiveszett kedden, 10-én délután a Gabona-tértől a nagyhidig egy fekete bőrtárca, körülbelül 1000 dinár tartalommal és fontos iratokkal. Kértek a megtaláló, hogy az iratokat adja le a kiadóhivatalban, vagy pedig anonim névalatt Pilis Mór és Fia cégnél. A pénzt megtarthatja magának.

* Halló Amerika!

Halló Beeskerek! Halló Amerika! A Balkán Bioszkopban!	
Miss Arizona — Mastro Rozsnyai!	Méli Herkules a 6 éves csodagyermek!
A világhírű Arizona-társulatot, mely már hetek óta arat zajos és megérdemelt sikereket Beograd és Noviszád legelőkelőbb helyiségeiben, Szuboticát megelőzve, csak 4 estére sikerült a Balkán Bioszkopnak leszerződnetni. Miután e kiváló művészeket híruk már megelőzte, felesleges nekik dobbal reklámot csapni, csak annyit, hogy ilyen attrakciója Beeskereknek még nem volt és a közönségnek ilyen műélvezetben még nem volt része.	
És a 6 Arizona Girl az 6 kiváló fényes revüjökben! Csütörtöktől kezdve este 9 órakor!	

* A Gyapjuipar r.-t. fő-utcai rak-tárát a Zsitni trg melletti Vojvoda Bojovitya-utca Guttman-féle üzlet mellé helyezte át. Ezentul tiszta gyapjuszövetek ottan kaphatók és az állandó smyrna- és perzsaszőnyeg kiállítás is ott van. Érdeklődők, minden vételkényszer nélkül, nagyon szívesen láttatnak.

* Miss Arison.

A „Torontál” minden éves előfizetőjét ötvenezer dinárra biztosítja tűzkár ellen.

* Az „Orient-moziban” kizárólag sláger-ujdonságok vannak műsoron.

* Megint tifuszjárvány Beeskereken? A télen lezajlott tifuszjárványra, melynek több áldozata és igen sok betege volt, ma is élénken emlékszik a beeskereki közönség. A veszedelem, ugylátszik, ismét bontogatja szárnyát, városzerte beszélnek a tifusz terjedéséről s a hatóságnál 16 megbetegedést jelentettek be. Pedig a megbetegedések egy része nemcsak a hatóságnak, hanem még az orvosoknak sem jut tudomására. A veszélyre való tekintettel igen tanácsos asványvízzel élni, miért is helyenvalónak látjuk a közönséget figyelmeztetni, hogy friss töltésű Rohitschi viz mindenkor kapható a helybeli főraktáron: a Srpsko Trgovačko D. D. üzletben.

* Miss Arison.

Riport a régi Beeskerekről.

1895 nov. 12

Ma folyt le a torontali agarasz-verseny. Várady színművét, a „Charitást” mutatták be nagy sikerrel. Zoltán Olga, Szarvasi és Őrsi Arának volt nagy sikere.

Üzlethelyiség

a Főutca végén, a Vilzonov-téren — mely iroda, műhely vagy más üzleti célokra alkalmas — kiadó. Bővebbet: **Benó Testvérekkel Veikibeeskerek**

Divat-, rövidáru-, szövött- és játékkereskedés 44

Mister NOBODY revue, 12 kép.

Duo: Davenbys, 2 Wenterys ma este fellépnek a Koronában.

Orient Bioskop

Csütörtökön, nov. 12-én 5, 7 és 9 órákor
Penteken, nov. 13-án 5, 7 és 9 órákor

Pasztárviták: d. e. 10-1/2-ig, d. u.
4-5-ig. Vasár- és ünnepnapokon
d. e. 10-11 óráig, d. u. 2 órákor.

Nagy kiállításos filmrevü! 16 éven felülieknek!

Mary Philbin

„Mici a Sakre Ceur galambja”, „Páris rózsája” című remek kiállítású revüszéri drámában, 7 felvonásban

A főszerepekben: Mary Philbin (a „Prater”-e film főszereplője, a legbájosabb amerikai filmstar) és a közismert pesti filmsztárs, Huszár Puffi.

SHINHAZ

Nótás kapitány. A volt Ady Társaság színházának kitűnő műkedvelő gardája tegnap este Petár király becskerekai szobrának javára tartott diszeloadás keretében mutatta be Farkas Imre nagyszerű operettjét, a „Nótás kapitány”-t, amely diadalmas pályafutása során a becskerekai közönség előtt is jelentős sikert aratott.

Ez a siker elsősorban a pompásan gördülő előadásnak köszönhető, de mellette nem szabad megfeledkeznünk a kiváló izlésre és művészi tudásra való rendezésről és arról a pazar kiállításról, amely a mi kopott, öreg színpadunkat szinte megfiatalította és színt, szépséget varázsolt rá. Mindez Juhász Ferenc kipróbált tudását és nemes, művészi meglátását dicséri, aki ezuttal is tanujel adta annak, hogy a színpad titkainak alapos, kiváló izlésű tudója. És ugyancsak meleg elismerés illeti Weninger Ernő karmestert, akinek vezetése mellett a zenekar az operett kedves és megkapó melódiáit tökéletes interpretálásban adta elő.

Maga az előadás a legjobbak közé tartozott azok közül, amelyeket utóbbi időben a becskerekai színpadon láttunk. És itt elsősorban Bárány Magdának nagyon poétikus, nagyon bájos alakításáról kell megemlékeznünk, aki Hohenau Grétszerepét diszítette fel egyéniségének minden nemes értékével. Játéka minden részletében átgondolt, éneke meleg és megkapó volt. Öszinte, jól kiérdemelt sikert aratott. A kanti noszlányt Oláh Jolán alakította, aki ezuttal is beigazolta, hogy elsőrendű színészi kvalitásokkal rendelkezik. Amit ő és partnere, Csányi Lajos a játék természetességében és ötleteségében produkáltak, bármely nagy színpadnak díszére válna. Minden szavuk, táncuk, énekük, az operett kacagó vidámságát tükrözi és így érthető az a meleg taps, amellyel a közönség őket kitüntette. A címszerepben Kováts Endre férfias, egységes alakításával és nagyon szép énekével vonta maga felé a közönség igaz szimpátiáját. Kováts Endre újabb szereplése során jelenetről jelenetre beigazolta, hogy legjobb műkedvelőink közül való. Juhász Ferenc a huszárezredes szerepében csillogtatta sugárzó intelligenciáját és teljes felkészültségű játéktudását. A kiváló rendező, mint színész is tökéleteset nyújtott. Először láttuk a becskerekai színpadon Kósz Nándort, de bizonyára nem utoljára. Az udvarmester szerepét annyi karakterisztikus vonásból tudta felépíteni, tánca, mozdulatai annyi művészi készsége árultak el, hogy egy csapásra az elsők közé küzdötte fel magát. Wolf Nusi alakítása is egyik erőssége volt az előadásnak és ezér a közönség elismerésének jelentős része az ő pompás játékanak is szólt. Wetzl Rudolf zamat, élesen megrajzolt őrmestere valószínűs kabintalakítás volt. Ferdinánd herceg szerepét Kovács Pál alakította színesen, sok művészi készséggel és tudással. Rajtuk kívül sok taps jutott Vastag Mátynak, Maczelka Macának, Her-

mann Mancinak, Haupt Stefiknek, Halbweisz Lajosnak, Illy Lajosnak, Polóny Julinek, Weninger Erzsiknek, Szabasztian Nuncsinak, Csányi Miklósnak, Tábor Józsefnek, Gyólay Simonnak, Csizmadia Istvánnak, Galambos Istvánnak, Zsigray Ferencnek, Csányi Józsefnek, Mészáros Istvánnak, Du Jimov Józsefnek, Hódy Imrenek, Kelemen Józsefnek, Funk Józsefnek, Menger Istvánnak, Kalocsay Konrádnak és Péter Pálnak alakításának is.

A közönség, amely a színházat zsufozásig megtöltötte, egy minden tekintetben kiváló előadás emlékével hagyta el a színházat. b. i.

A tuberkulózistól a majmok segítségével szabadulunk?

Páris, nov. 12.

A párisi Pasteur-intézet hosszú évek óta folytat már kísérleteket a tuberkulózis elleni védőoltással; időnként tájékoztatták is a tudományos világot a munka nehézségeiről, de az első eredményekről csak most számolnak be. Ez a nagy tartózkodás csak helyesíthető: harmincnégy évvel ezelőtt Koch tuberkulinja oly nagy reményeket keltett s e reményekből oly kevés vált be, hogy egy újabb nagy csalódástól meg kell óvni az emberiséget.

Két francia tudós: Calmette és Guérin kísérletezik a Pasteur-intézet égíse alatt egy új bacillusos oltóanyaggal, melyet a tudományban BCG-nek neveznek. (A B a bacillust, a C és G a két tudós nevét jelzi.) Ez az oltóanyag nem más, mint a tuberkulózis bacillusainak tömege, melynek mérgező hatását rendkívül nagy mértékben letompították. (Öt százalék glicerolt tartalmazó epeváladékkal telítették a burgonyát vagy agart s ebben huzamos ideig tenyésztették a bacillusokat.) Calmettenek és Guérinnak az a föltevése, hogy az ily módon szelidített bacillus, ha beleoltjuk a szervezetbe, mentesíti a tuberkulózis ellen. Az oltás eredményeként a tifuszos lázhoz hasonló betegség keletkezik, melyből tizenöt-husz nap alatt spontán fölgyógyul a beteg s attól kezdve mentes a tuberkulózissal szemben. Borjun guineai malaccon s tengeri nyulakon már kitapasztalták ezt az oltást: néhány milligram elg a szelidített bacillusokból, hogy az illető állatot a virulens tuberkulózissal szemben nagyon ellentállóká tegye.

Mielőtt a kísérleteket embereken is megkezdénék, emberszabásu majmokon is kell próbálni a BCG-t. A két francia doktornak az volt a véleménye, hogy állatkertben, vagy intézetben nem lehet az ilyen kísérletek eredményét teljesen megbízhatónak elfogadni, künn, a szabadban kell végezni a kísérleteket, hogy a kísérleti állatok megszokott klímájukban és megszokott életviszonyaik között maradhassanak.

Csak a háboru befejezte után nyílt alkalom arra, hogy ezt a maga nemében páratlan kísérletezést

Francia-Nyugat-Afrikában, a Kindai Pasteur-intézet környékén megkezdhessék. Az első kísérlet alkalomával tizenöt csimpánzt tanulmányoztak három csoportban. A tizenöt majom közül három beoltották BCG-vel, ötöt mesterségesen inficiáltak virulens tuberkulózisbacilusokkal, hetet pedig oltás nélkül hagytak. A majmokat szabadonbocsátották, de úgy, hogy bár nagy területen járhattak-kelhettek, a tuberkulózissal inficiált állatoktól való fertőzésnek egyaránt ki voltak téve úgy az oltás nélkül maradt csimpánzok, mint azok, amelyek megkapták a BCG védőoltást. Az eredmény az volt, hogy az öt mesterségesen inficiált állat mind elpusztult tuberkulózisban; a hét be nem oltott állat közül négy kimúlt tuberkulózisban, három pedig más betegségben. Az a három csimpánz, mely a BCG védőoltást megkapta, egészséges maradt. A második kísérlet már ötvenkilenc csimpánzzal végezték s az eredmény ugyanaz volt. A szabadban végzett első kísérletek tehát abszolút sikerrel jártak s lehetővé tették az eljárás technikájának fejlődését is. Ma már ott tartanak, hogy 50 gram BCG a bőr alá fecskendezve legalább egy évre immunizál és ez az oltás még kevesebb fiziológiai elváltozást okoz, mint a himlőoltás.

Kétségtelen, hogy ezekután embereken is ki fogják próbálni a BCG-t, sőt talán már el is kezdték az emberen való kísérletezést. A Pasteur-intézet azonban nagyon konzervatív s ezeknek a kísérleteknek az eredményével csak akkor fog majd előállani, ha már nem férhet szó a sikerhez.

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felelős: **JUHÁSZ FERENC.**

EGY UZLETHELYISÉG

vagy tágas, világos terem kerestetik a beltéren 14 napra, himzótanfolyam megnyitására. 2421

Singer Šivačih Strojevi
Bourne & Co., V. Becskerek, Fő u.

Házelaadás.

A Bajza utca 8. szám alatti ház nagyobb család részére szabad kézből előnyös árban eladó. Vétel esetén azonnal beköltözhető. Bővebbet ugyanott. 2335

Telefon 313. Tisztelt vevőink tudomására hozzuk, hogy Telefon 313.

PÖVID-, kézmű- és szövtőltáru nagykereskedésünket

Alekszandrova utca 9. szám alatti saját házukba (néhai Weisz Hermann-cég üzlethelyisége) helyeztük át és ezentul cikkeinknek kistenyben való eladásával is foglalkozunk. Velikibecskerek, 1925. évi november havában. NAGYBECSKEREKI NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSULAT.

Folytonégó kályhák részére legalkalmasabb prima, teljesen salakmentes

angol antracit

2428 kapható
Steinitzer Géza cégnél
Velikibecskerek.

Kiadja Pleitz Fer. Pál

FIATAL HIVATALNOK

a gabonaszakmából, magyar, német, szerb nyelvtudással, gépiró, német gyorsíró, esetleg más szakmában is állást keres. Vidékre is elmenne. Szives megkeresések „Fiatal hivatalnok” jelige alatt Noviszád, Postafiók 27. alá kéretnek. 852

Butorozott szoba kiadó

csakis hölgyek részére
2425
Somogyi utca 9. szám alatt.

Veszünk

minden mennyiségben
romlott tengerit

a legelőnyösebb feltételek mellett.

Első Velikibecskerek Szeszgyár és Finomító Rt.,
ezelőtt Lukács és Társai Velikibecskerek. 2427

Egy ügyes, mechanikailag képzett

sofför

azonnal felvétetik. 2417
Cim a kiadóhivatalban.

Eladó

Szomborban az újtemplom közelében nagy sarokház üres telekkel 160.000 dinárért, továbbá a város központjában két egyemeletes ház közös udvarral üzlethelyiségekkel 520.000 dinárért.

Bővebb felvilágosítást ad:

Lederer Leó bankház
2413 Szomborban.